

BANKU VALDES LOCEKĻU CIVILTIESISKĀ ATBILDĪBA PAR AML/CFT NOTEIKUMU PĀRKĀPUMU

Mg.iur. Evija Novicāne
Latvijas Universitātes Juridiskās fakultātes doktorante,
zvērīnāta advokāte

Tēzes

1. Jautājums par to, ciktāl valdes loceklim civiltiesiski jāatbild par sankcijām, kas viņa vadītajai sabiedrībai piemērotas sakarā ar tiesību aktu pārkāpumu, ir viens no korporatīvo tiesību sarežģītākajiem aspektiem, un starptautiskajā praksē par to nav vienotas nostājas – dažās valstīs tiek atzīta pilnīga valdes locekļa atbildība, citās novērojama atturīga nostāja.
2. Latvijas tiesu praksē ir nostiprinājusies atziņa, ka valdes loceklim ir pienākums nodrošināt viņa vadītās sabiedrības darbības tiesiskumu, uzsverot, ka šī pienākuma neizpildes gadījumā valdes loceklim jāatbild par sabiedrībai nodarītajiem zaudējumiem (tostarp piemērotajām soda sankcijām). Tomēr minētā atziņa pamatā ir pausta lietās, kurās valde nebija nodrošinājusi grāmatvedības kārtošanas noteikumu izpildi vai nebija nodevusi dokumentus maksātspējas procesa administratoram. Attiecīgi rodas jautājums, vai šī atziņa "automātiski" ir attiecināma arī uz gadījumiem, kad nav tikušas ievērotas AML/CFT noteikumu prasības.
3. Tiesību attīstība nepārprotami norāda uz to, ka normatīvajā regulējumā tiek paredzētas arvien bargākas sankcijas par likuma prasību neizpildi, un jo īpaši tas ir sakāms par AML/CFT jomu. Līdz ar to nepieciešams izvērtēt, vai banku valdes locekļu neierobežota civiltiesiskā atbildība par AML/CFT noteikumu pārkāpumu atbilst valdes locekļa civiltiesiskās atbildības institūta jēgai un nošķirtās atbildības principam.
4. AML/CFT tiesiskais regulējums ir specifisks, tostarp Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas (NILLTPFN) likumā ir nostiprināts atbildīgā darbinieka institūts. Tādējādi izvērtējams ir jautājums, vai atbildīgā darbinieka institūts ietekmē valdes locekļa civiltiesisko atbildību par sankcijām, kas sabiedrībai piemērotas sakarā ar AML/CFT noteikumu neievērošanu.
5. Ņemot vērā starptautisko praksi, izvērtējams arī jautājums par to, vai bankas valdes loceklim ir tiesības atsaukties uz AML/CFT tiesiskā regulējuma piemērošanas prakses trūkumu vai paļaušanos uz speciālista padomu kā valdes

Zinātniskā konference
"BANKAS MAINĪGAJĀ PASAULĒ"
29.09.2020.

locekļa civiltiesisko atbildību izslēdzošu faktoru.